XLIII évf. Cluj-Kolozsvár, 1933. augusztus 8. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

SCHOOL

Az aratás ura.

Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat... Máté 9. r. 38. v.

Mintha visszacsengene a válasz népünk hangjában, most, amidőn az aratásnak későre hozzáfoghattak, nincs szükség aratók küldésére, mert sok helyen elvégezte a kiöntött áradás az aratást, más helyeken, ami megmaradt, mi is legyőzzük az aratását. Szomorú jelenség, mert ezekben a nyomoruságos időkben azt várnók, hogy dús, bő aratásokat, terméseket adjon Isten! De rend szerint az ellenkezője teljesül. Kívánni kívánunk Istentől bőséget, jóllétet a földiekben, de vajjon a lelkiekben, Isten-egyházunk szeretetében, az ezekkel kapcsolatos dolgokban teljesítjük-e keresztényi kötelességeinket? Van-e őszinte, buzgó vallásosság, mely nemcsak „Uram, Uram kiáltásokból áll, hanem ebben a hitünket próbára tevő időkben kitartással, bizalommal valljuk minden megpróbáltatás között Jozsué profétával: „Én pedig és az én házam tiszteljük az Urat. (24. r. 15. v.)

Mert ne feledjük ker. testvéreim, hogy az aratás ura, a mi egy igaz Istenünk, nemcsak az évenkénti földi — mezei aratásra készít elő, hanem ezzel mintegy szemlélteti ama másik nagy „lelki" aratást, mely reánk várakozik. Erre vonatkozólag figyelmeztette Jézus — a mi legigazabb tanítómesterünk — a tanítványokat: Kérjétek az aratás urát... Ki az aratás ura? A földi, mennyei aratás ura: Isten.

Jézus körüljárta a városokat, falvakat, hirdetvén az Isten országának evangéliumát és gyógyítván mindenféle betegségeket és mindenféle erőtlenséget a nép között. Mikor pedig látta az elgyötört, szétszórt sokaságot, könyörületességre indula rajtok s monda az ő tanítványainak: *„Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat."*

Ezt a tömeget Jézus úgy tekintette, mint egy aratásra készen álló nagy gabona-táblát, de amelyhez a maga és a tanítvá-

Unitarian School for the Ministri
Berkeley

nyok munkaerejét nem tartotta elégségesnek, mert még másutt is volt aratni való. Ezért biztatja a tanítványokat: „Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába."

A lelki aratásra készülő gabona ma is sok! Mennyi ma is az elgyötört, szétszórt, hite vesztett lélek, kik pásztorolást, gondozó munkát kívánnának. De van-e a mi keresztény társadalmunkban megfelelő gondozó munka fordítva az ilyen szándékosan vagy akaratlanul Istentől, vallástól, Jézus evangélumától elfordult, elpártolt hitevesztett lelkekre? Vizsgálja meg minden egyházközség, hogy az ő földjein, az aratásra kész mezőin, sok-e az aratnivaló s kérje az aratás urát, hogy küldjön munkásokat.

A káromkodásról.

Mindenki ismeri azt az adomát, hogy a nazarénus vallásról azt mondta egyszer egy atyafi, hogy az nem lótartó embernek való, mert a lóval sok baj és vesződség van s azt nem lehet káromkodás nélkül megállani. Hát ebben az értelemben egyik vallás sem való a lótartó embernek, mert bizony nincsen olyan vallás a föld kerekségén, mely elnézné a káromkodást, de legkevésbbé az evangéliumi kereszténység.

Első pillanatra úgy látszik, hogy a káromkodás a nyelvnek a dolga és a szívnek semmi köze hozzá. Azzal is szokott védekezni a káromkodó ember, hogy hiszen nem gondolta ő komolyan, amit mondott, csak mert haragjában nem tudott mit mondani, azért mondta. Pedig, ha így lenne, ez is nagyon súlyos és nehéz nyomoruság lenne, olyan bűne a nyelvnek, amilyenről Jakab apostol ír, mikor azt mondja, hogy a nyelv olyan, mint a tűz, mely felgyújtja a lelket és elégeti a gyehenna tüzében. Elgondolta-e valaha egyetlen káromkodó ember is, hogy mi történnék, ha egyszer véletlenül beteljesednék, ami rosszat kíván magára, vagy valamelyik hozzátartozójára, vagy embertársára? Irtóztató nyomorúság és baj lenne abból!

De az nem igaz, amivel védekezni szokott a káromkodó ember, hogy csak úgy kiszaladt a száján és nem gondol rosszat akkor, mikor mondja. Pál apostol figyelmeztet rá, hogy a száj a szívnek teljességéből szól, tehát a káromkodás akkor fakad az ajkon, mikor az ember szíve tele van mindenféle gonosz indulatokkal és kívánságokkal. Aki csak egyszer is gondolkozott a dolgon, lehetetlen, hogy meg ne borzadt volna attól, amit mondott és lehetetlen, hogy rá ne jött volna, hogy milyen gonosz és hálátlan szív kell ahhoz, hogy valaki mindnyájunk édes Atyját bántsa és gyalázza. Sokszor láttam, hogy gyermekek is ökölre mentek azért, mert egyik a másik apjáról vagy anyjáról valami gyalázó szót mondott, de nagyon kevésszer láttam, hogy egyik ember szembe álljon a másikkal akkor, ha az az ő mennyei Atyját bántotta meg a nyelvével.

És éppen, mert a káromkodás a szívből jön, nem is lehet ellene másként védekezni, mint úgy, ha az ember megtölti a szivét az Isten iránti hála, szeretet, tisztelet és alázat érzelmeivel.

Egy ilyen szívben, mely szokott imádkozni, sohasem teremhetnek meg azok az indulatok, melyek a káromlás szülői.

Ebben a tekintetben a jó példaadás csodát tud művelni, mint az alábbi történet igazolja:

Készen fölszerelve volt már a hajóskapitány vezetésére bizott hajó, mely messze tengerekre vala elvitorlázandó. A derék kapitány indulás előtt a hajófödélzetre egybegyűjté a hajó egész személyzetét. Elmondá nekik, hogy mint felelős vezető, útjokban mindenkitől föltétlen engedelmességet kíván, szigorú rendet, fegyelmet fog tartani, és semmi rendetlenséget vagy kihágást büntetlenül nem hagy.

A hajóslegénység jól eszébe vette a parancsot, mert ismeré a kapitányt szigorú rendtartásáról.

— „Hanem — így fejezé be a kapitány rendeleteit — csak egyet kívánnék még tőletek, de ezt csak úgy, ha kedvemért önként megtennétek."

A kapitány minden szigorúsága mellett kedves emberök volt a hajósoknak, s azok egy szívvel-lélekkel ígérték, hogy készek azt az elhallgatott kívánságot is teljesíteni.

— „Jól van tehát — mond a kapitány — ígérjétek meg, hogy e perctől kezdve egyedül nekem van jogom e hajón az első káromkodást mondanom s csak ha én elkáromkodtam magamat, akkor szabad a többinek is káromkodni."

E kívánság csudálatosnak tetszék a legénység előtt, s e tekintetben is szívesen megszavazták az elsőség jogát szeretett parancsnokuknak.

— Úgy legyen! — hangzék egyhangulag a hajósnép szájából.

„Jól van hát, barátaim; lépjetek elő, s adjatok nekem erre kezet egyenként, és aki szavát megmásolja, egy napi bőjtölés lesz a büntetése."

S mi lett e sajátságos fogadás következése?

Többszöri gyakorlás, bőjtölés, megszokás után e hajóról a gyalázatos káromkodás, a míveletlen emberek eme rossz szokása egészen eltünt, — mert a derék kapitány a kikötött első káromkodást soha ki nem eresztette a száján s ekként bzonyította, hogy a jó példaadás csodadolgot mível.

Református kórház. Az Erdélyi Református Egyházkerület Kolozsvárt, f. évi május 15-én új kórházat nyitott meg, mely Kolozsvárnak egyik legkiválóbb egészségügyi intézménye lett, mert felszerelés, berendezés tekintetében mintaszerüen van alkotva. A belső orvosi ügyvitelt dr. Filep Gyula, egyet. magántanár, igazgató vezetése mellett, dr. Jancsó Ödön, dr. Mester Gábor vezető orvosok, dr. Kovács Margit nőgyógyász, dr. Parady Kálmán bennlakó és ifj. Gspán Károly és még 2 künnlakó alorvosok látják el. A kórházi ápolást a református diakonissza intézet által gondosan és alaposan kiképzett 12 diakonissza teljesíti. A keresztény szeretet szolgálatára beindult nemes intézményre Isten áldását kérjük.

ESTE

(Harangjáték).*

Szöv.: Dobay István.
Dall.: Pálffy Ákos.

1. Ha megszólal kis harangunk este,
Méla hangja belezeng a csendbe.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Köszönöm az erőt, amit adtál,
Köszönöm, hogy engem el nem hagytál,
Gondviselő, jó Atyám!

2. Esti csendben kongó-bongó harang
Méla hangon mondja giling-galang.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Add Uram, ha pihenek az ágyon,
Boruljon rám édes, boldog álom
S vigyázz reám, jó Atyám!

3. Ha elnémul kis harangunk este,
Méla hangja ott zsong a szívemben.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Ha eljön az első hajnal óra,
Boldog napot hozzál virradóra,
Gondviselő, jó Atyám!

*Harangjátékszerű orgonakísérete Végler Gyulától.

IGÉD ELŐTT...

(közének).

Szöv.: Dobay István.
Dall.: Pálffy Ákos.

1. Kitárom szívem ajtaját
A te szent igéd előtt, Uram —
És igéd könnyű szárnyakon,
Mint égi hirnök, felém suhan:
Ha bánat tépi lelkemet,
Letörli minden könnyemet.
Ha eddig bűnbe tévedt minden útam —
És keresztjeim alatt porba hulltam,
Szent igéd Hozzád vezet.

2. Kitárom szívem ajtaját
A te szent igéd előtt, Uram —
És igéd könnyű szárnyakon,
Mint égi hirnök, felém suhan:
Ha bűn fertőzte ajkamat,
Imára tanít szent szavad.
Ha eddig elkerültem a szent Siont,
Nem tudtam az életnek célja mi volt,
Szent igéd Hozzád vezet.

3. Kitárom szívem ajtaját
A te szent igéd előtt, Uram —
És igéd könnyű szárnyakon,
Mint égi hírnök felém suhan:
Érjen bármilyen, nagy veszély
Bátorító szavad beszél:
Oh, gyarló ember „Küzdj és bízva bízzál",
Az égi hazában rád drága kincs vár,
Az örök, boldog élet.

SZÓL A HARANG.

(Harangszenteléskor). Szöv.: Pósa Lajos.
Dall.: Pálffy Ákos.

1. Szól a harang: giling-galang.
Hull a hajnal friss harmatja,
Kél az Isten dicső napja.
Fű, fa, virág, ébredjetek!
Hajtsátok meg a fejetek!
Zümmögj bogár! Meghallgatja
Mindnyájunknak édes Atyja.
Szállj pacsirta, szállj magasan,
Imádkozzál kis madaram!
Csörögj patak, sóhajts erdő.
Dicsértessék a teremtő!
Két kezedet összetéve,
Ember, fohászt küldj az égbe!
Aki gondot visel rátok:
A jó Istent imádjátok!
Szól a harang: giling-galang.

Mi a mi életünk.

Tébé görög város közelében — a monda szerint — megjelent egy csodálatos szörnyeteg, félig oroszlán, félig ember. Úgy nevezték: „Sfinx". Aki ezen szörnyű lény közelébe jutott, rákiáltott: Mi az? reggel 4 lábon, délben 2 lábon és este 3 lábon jár? Aki nem tudta a talányt megfejteni, azt megölte. Már sokan estek áldozatául. Ödipusz nevű ember is arra járván, neki is feltette a kérdést. Ödipusz a következőleg felelt:

— Ez a talány az *ember*. Mint kis gyermek élete reggelén négykézlábon mászkál. Mint férfi, élte delén, két lábon, öregkorban botra támaszkodva, háromlábon." Ezzel a rejtély megoldatott s a „Sfinx" szörnyeteget aládobták a mélységbe és Ödipusz Tébé város királya lett.

Vajjon nem hordozunk-e mi is magunkban a Sfinxéhez hasonló talányos kérdést: Mi az ember? Ezt kérdi már az ó szöv. kegyes lelkű zsoltárírója (8. zsolt.). Honnan jövök? Hová megyek és miért élek? Mi ami életünk? E kérdéseket már a biblia különböző könyvei tárgyalják. Az ember földi életét tekintve az ó-

testamentumban, Jób próféta, ez a megpróbáltatott nagy szenvedő és istenfélő, különböző hasonlatokban magyarázza, többek között azt mondja: Olyan, mint a virág, (14. r. 2. v.), mint az árnyék, (8. r. 9. v.), csak egy lehellet; (7. r. 7. v.), gyorsabb a kengyelfutónál, (9. r. 25. v.), a vetélőnél, (7. r. 6. v.). A zsoltáríró az álomhoz (90. r. 5. v.) és a füsthöz (102. r. 4. v.) hasonlítja, terjedelmét 70 vagy 80 esztendőre teszi, melynek nagyobb része nyomoruság és fáradság, (90. zs. 10. v.), melyet megemésztünk, mint a beszédet (39. r. 5. v.).

A keresztény emberek nagyobb többsége átlagban az emberi életről, a mindennapi társalgásban, csak ebben a felfogási körben beszél; pedig az evangéliumi hívő kereszténynek ismernie és bizonyságot kellene tennie az élet magasabbrendű felfogásáról.

Pál apostol a vetés és aratás formájában állítja elénk a lelki élet magasabbrendűségét: *„Aki vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.“* (Gal 6. r. 8. v.). János evangélista, a földi eledelért tulságos buzgósággal igyekező híveknek ilyen figyelmeztetést ad: *„Munkálkodjatok az eledelért, amely megmarad az örök életre.“* (Ján. 6. r. 27. v.). Timotheusnak, a kedvelt tanítványnak pedig azt írta: *„Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök-életet, amelyre hivattattál.“* (I. Tim. 6. r. 12. v.)

Jézus általánosságban nem a világot, földi érdekeket és értékeket tartotta fontosnak: *Az én országom nem e világból való. Az én eledelem az, hogy annak akaratját tegyem, aki engemet elküldött.*

Gondolkozzunk hát az evangélium tanítása, megvilágítása alapján arról: Mi a mi életünk? *t. r.*

„Látszik hogy unitárius vagy“

— Ujabb megjegyzések. —

Te, kálvinista barátom, megint szememre veted a vallásomat. Azt hiszed, hogy bosszantassz vele. Csalódol. Én csak örvendek, hogy észre veszed, mert ez azt mutatja, hogy az én cselekedeteim tesznek tanuságot hitem mellett. Hidd meg, hogy ez engemet büszkévé tenne, ha szeretnék dicsekedni. Mert ez azt teszi, amit Jézus mondott: „gyümölcséről ismerítek meg a fát.“

Látod, barátom, mi unitáriusok olyanok vagyunk, mint az igazi magyarok. Ami a szívünkön, az a szánkban. Mi egyszer kimondottuk volt, hogy „csak egy az Isten“ s ettől nem is tágítottunk, hej pedig a ti fejedelmeitek hajdanában ugyancsak ránk jártak, hogy imádjuk Jézus Krisztust, mert ő is isten. Ez soha sem fért a fejünkbe, de az is bizonyos, hogy „a Krisztus imádók“ soha sem juthatnak közelebb Jézushoz, mint mi unitáriusok. Mi szeretjük, tiszteljük, bámuljuk Jézust, mint szivünk megtisztítóját, lelkünk megerősítőjét.

Az unitárius ember háládatos mindenkihez, aki bár egy jó szót szól hozzá. Mi soha sem voltunk elkényeztetve. Minket éppen hitünk és vallásunk miatt, keresztyén és keresztény embertár-

saink kerülni igyekeztek, lenéztek, megvetettek anélkül, hogy vétettünk volna ellenök. Ők ránktámadtak a mi legszentebb kincsünk, hitünk miatt, holott mi nem mentünk közéjök téríteni. Mi nem dicsekedtünk azzal, hogy Jézus közelében érezzük magunkat valahányszr elmondjuk a legszebb imát, melyet tőle tanultunk.

Mi egészen ahhoz tartjuk magunkat, amire Jézus tanít: bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Hidd el, barátom nekem, hogy én is, más unitárius is, akkor vagyunk boldogok, ha másokkal jót tehetünk. Te hallottad, hogy az unitáriusok nem tettek különbséget, sőt nem is kérdezték a szükségben levőtől vallását. Hiszen hallottad, hogy a nagy Brassai egészen Jézus példáját követve, egyformán nyujtott segítséget a katholikus, a református, a lutheránus és az unitárius tanulónak. Horváth Kálmán főgondnok az érettségi jutalmat nem kötötte az unitárius tanulóhoz. Részesült abból zsidó is, ha ő volt a legjelesebb.

Érdeklődj melegebben irántunk, s látni fogod, hogy minden igyekezetünk arra irányul, hogy Jézusnak hű követői legyünk a hitben, a szeretetben s a jó cselekedetben.

EGYHÁZI MOZGALMAK ÉS HIREK

Az aranyostordaköri D. F. Egylet közgyűlése f. évi julius 9-én délelőtt 11 órától kezdődőleg tartatott meg Torockón. Az esős és sáros idő miatt a vidék részvétele nem nyilvánult meg az óhajtott arányban, de azért elég szép számú érdeklődő közönség vett részt s akik elmentek, azoknak gazdag lelki táplálékban és szellemi élvezetben volt részük. Ott voltak: a tordai egyházközségünk vezetősége, Lőrinczy Dénes esperes, Dr. Adorján Géza gondnok D. F. Egyl. világi elnök, Erdős Mihály s vezetése alatt a tordai dalkör, ezenkívül Csongvay Dénesné egyl. alelnök, Dr. Varga Béla közp. egylet ügyv. alelnöke, Ürmösi József szerkesztő és családja Kolozsvárról.

A toroczkói buzgó vallásos nép megtöltötte a szép nagy templomot. A közgyűlés istentisztelettel kezdődött, melyen imát Biró István bágyoni lelkész mondott, alkalmi egyh. beszédet Fikker János kövendi lelkész tartott Ézsaiás 40 .r. 31. v. alapján az Istenben való teljesebb, őszintébb bizalom szükségességéről. Dr. Szathmáry Miklós szindi lelkész a köri D. F. Egylet elnöke megnyitó beszédében azokra az Isten és vallásellenes törekvésekre mutat rá, amely urrá kezd lenni a lelkeken s kimutatja, hogy a mi portáinkon is vehető észre ezeknek nyoma. Szükség van tehát a Dávid Ferenc lobogójának kibontására s jól esik lelkének, hogy ezt ilyen történelmi nevezetességű helyen teheti meg, mint Toroczkó. Gálffy Lőrincz teol. tanár lépett a felolvasó asztalhoz. Felolvasásának tárgya e tétel volt: *„Milyen viszonyban áll az egyes egyén a maga egyházköz-*

ségével." Kimutatta, hogy a vallásos gyülekezet volt az a melegágy, mely legtöbbet tett az egyéni — emberi haladás érdekében. A vallásos gyülekezet alakítja az egyéneket a templomban, egyháztársadalmi egyesületekben. A gyülekezet konzervativ. Az egyénben alakul ki a haladás vágya s úgy lesz közkinccsé. Ma azonban a gyülekezetekben bajok vannak: megingott a hit és a bizalom, helyét elfoglalta a hitetlenség — kétségeskedés... Ez elsorvadáshoz vezet... ezért újból egyének, vezetők, példaadók kellenek, hogy minden gyülekezetben a pap mellett legyenek apostolok s így szülessék ujjá a gyülekezeti élet.

E gyakorlati életirányú felolvasás általános figyelmet és érdeklődést keltett s talán ha nem a templomban vagyunk, több észrevételt és hozzászólást váltott volna ki — a felolvasó kívánsága szerint — a hallgatóság köréből.

Gál Gyula toroczkószentgyörgyi lelkész Martos Ferencnek Magdolna című költeményét szavalta. A költemény szépen csengő rímeivel arányban állott az a megrázó és elbűvölő tartalom, amelyet ez az ismeretlen költő adott, és az az ügyes, közvetlen művészi előadás, melyben a szavaló részeltetett.

Az istentisztelet alatt és a műsorszámok között a tordai unitárius dalárda kiválóan szép számokkal szerepelt Erdős Mihály karnagy vezetése alatt.

Dr. Varga Béla a központi D. F. Egylet nevében üdvözölte a közgyűlést, Ürmösi József szerkesztő az „Unitárius Közlöny" előfizetésére hívta fel a gyülekezet figyelmét.

Benczédi Domokos torockói lelkész a gyülekezete és az ottani D. F. Egylet nevében köszöntötte a vendégeket.

Dr. Adorján Géza, az egylet világi elnöke, zárószavaiban köszönetet mondott a megjelenteknek, a szereplőknek s örömét fejezve ki, hogy az első gyűlés ilyen szép és tartalmas eredménynyel sikerült, a gyűlést bezárta.

Reményünk van rá, hogy az aranyostordaköri D. F. Egylet ezen szép beindulás után tovább fog haladni a valláserkölcsi élet munkálása terén, mert az aratni való sok. *sz.*

A bágyoni Unitárius Nőkszövetsége gyűléseit, összejöveteleit nyáron is kéthetenként megtartja, mert mint nagyon helyesen írják: „ha szünetelünk a lelkiéletben, melynek építésére és fejlesztésére vállalkoztunk, a szüneteléssel hézag támadna." Jó volna, ha ez példaadásul szolgálna!

A nőkszövetsége buzgó — mély vallásos érzéséről ismert kedves asszonytestvérünktől — Csongvay Dénesnétől — kaptuk és közöljük a nőkszövetségében tartott alábbi lelki oktatást:

Kedves Asszony Testvéreim! Ti mindannyian tudjátok, hogy ebben a kis gyülekezetben az én vállalkozásom az, hogy a szent Igéket írogassam be a ti szívetekben, hogy megszerettessem veletek a Bibliát, hogy tanítgassalak szeretni egymást, hogy azokat, amelyeket én megláttam, láttassam veletek is, hogy ti ezekből hitet nyerjetek és én erősödjem a hitemben, hogy mi itt együttesen mind valamivel jobbak legyünk, mert akinek hite van, az mindig jobb akar lenni és jót akar cselekedni s a mi fő,

nem esik kétségbe semmiért, mert megnyugszik Isten akaratában.

Ti talán még nem is tudjátok, hogy milyen sokan rájöttek már arra, hogy a világ mai minden nyomorúságának és tragédiájának oka a hitetlenség. Hiszen ugye, ha az emberekben egymás iránt szeretet volna és Istentől való félelem, vajjon tudnának-e és mernének-e egymásnak rontani, egymásnak ártani, vagy nem-e minden igyekezetük az lenne, hogy egymásnak javára legyenek s maguk előnyeit háttérbe szorítva, másoknak használjanak. Sokan megértették már ezt és ezek az emberek mind azt akarják, hogy az emberiséget visszavezessék Istenhez, mert addig vége nem lesz a világnyomor súlyos problémájának, amíg a szeretet meg nem áldja.

Lássátok, mindennapi gondolataimban annyit foglalkozom azzal, hogy azokat a gyönyörű, illatos virágokat, amelyeket én az Úr kertjében szedtem, hogy adjam át nektek, hogy ti is gyönyörködjetek benne, hogy szívjátok magatokba bűvös illatát, hogy megrészegedjetek tőle, mert olyan ez az illat, mint a részegítő ital, aki egyszer belekóstol, megmámorosodik tőle és mindig kívánja és mindig többet akar belőle és minél többet akar, annál többet kap, ha keres. Vajjon nem e ezt cselekszem én, amikor keresem a ti lelketeket azért, hogy palántáljak bele. Hogy ültessem el benne a hitnek egy kicsiny csírájat, hogy az valamikor kivirágozzék. A ti lelketek az én virágos kertem. Mindeniketek egy-egy palánta, nekem mind egyformák vagytok, én mind egyformán szeretnélek gondozni és azt szeretném és akkor volnék boldog, ha mind megmaradnátok. A permete, amely reátok hull a Bibliából, a tanítások. Ha kinyitjátok a kelyheiteket — szívetek — és befogadjátok éltek, megmaradtok, ha be nem fogadjátok, sínylődtök és elpusztultok. A lélek sorsa a virágé, ha nem tud megkapaszkodni Istenben csenevész, sínylődő, veszendő, ha Hozzá tud kapcsolódni viruló, pompázó. Asszonytestvéreim, a lélekben a hit csodás dolgokat mível. Pl. én hiszek abban, hogy Jézus, — a mi nagy Tanítónk, Mesterünk, Útmutatónk és a mi egyedüli támaszunk, a Kiben összpontosul, a Kin felépül a mi hitünk — itt van most velünk, nem képzeletben, hanem valóságban s most a mikor én az Ő tanításaira foglak emlékeztetni titeket, Ő zörget a Ti szívetek ajtóján és kér, hogy fogadjátok be, mert azok az Ő szavai és Ő mindig igazat szól. Emlékezzünk azt mondja: „ahol ketten vagy hárman összegyűltök az én nevemben, ott vagyok köztetek", tehát itt van és szól tovább: „Térjetek meg a ti bűneitekből . . . jöjjetek én hozzám, ha meg fáradtatok . . . szeressétek egymást . . . a mit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti azt cselekedjétek azokkal . . . előre megyek és készítek nektek hajlékot, addig . . . tartsátok meg a parancsolatokat." Most dobbanjon meg a szívünk, fojtsuk vissza a lélegzetünket, mert újra beszél: „akkor lesznek sírások és fogcsikorgatások . . . némelyek vettetnek külső sötétségre . . . de az igazak fénylenek, mint a nap". — Aztán meg azt mondja, hogy az ő beszédeiből egy jottányi el nem vész. Ezeken a beszédeken sokat lehet gondolkozni.

Ezekből a tanításokból egyet újra leírok: azt cselekedjétek másokkal — vagyis embertársaitokkal — a mit akartok, hogy ők is cselekedjenek veletek. Ez lesz a mai leckénk. Vizsgáljuk meg magunkat, vajjon Jézusnak ezt a tanítását értjük-e eléggé s ha igen, megfogadjuk-e, vajjon olyanok vagyunk-e felebarátainkhoz, amilyennek szeretnők, hogy ők legyenek hozzánk? Amikor pletykálunk róla, amikor rosszat mondunk róla, amikor az aztmondjákkal visszük a hírt tovább róla, amikor nem gondolva arra, hogy keserű fájdalmat okozunk neki, elmondunk róla olyat, ami kisebbiti őtet, amikor megrövidítjük felebarátainkat és még mennyit mondhatnék, de most mindezekből csak egyre térek vissza, amikor pletykálunk róla, amikor elmondok róla olyat, ami árt az ő jó hírnevének, vagy épen szíven találja, amikor megtudja, vajjon gondolok-e arra, hogy kivánnám-e, hogy ő velem cselekedje ezt. Bizony nem, mert a petyka gyilkos szerszám. Mar, vág, szúr s még azt sem tekinti hova. Azaz ártatlannak látszó, *„azt mondják“* olyan mély sebet tud útni, amely alig hegged be. Oh, milyen sok bajt csinált már a pletyka, üldözzük, tiltsuk ki a lelkünkből, szabadítsuk meg magunkat tőle. Ne mondjunk hátamegett senkiről mást, mint azt, amit szemébe is megmondanánk, sőt, ha valami rosszat látunk benne, ne másnak mondjuk el, hanem neki, négyszemközt, jóindulattal, szeretettel, úgy amint mi is szívesen vennénk, hogy minket a hibáinkra jó lélekkel figyelmeztessenek, mert ha nem így teszünk, bűnt követünk el, amint azt Jézus nekünk megmondja.

Egy másik példa erre a bibliai szegény Lázár és gazdag története (amit elolvasok), ha a gazdag megértette volna a tanítást, hogy úgy cselekedjék a szegénnyel, ahogy annak a helyében ő is kívánta volna, hogy az vele cselekedjék, akkor nem kellett volna neki a másvilágon gyötörtetni. Ez a tanítás szól hozzánk akkor is, mikor egy éhező, nyomorult koldus nyitja be ajtónkat, ne kergessük el, hogy van közöttük csaló, csak azért, hogy a hazuggal együtt nehogy éhezni hagyjuk az igazi éhezőt. Én azt kívánom, hogy ez a gyönyörű tanítás hatoljon be és gyökerezzen meg mindannyiunk szívében és teremjen szép virágokat: „amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek azokkal.“ (Lukács. 6. r. 31. v.).

Kedves asszonytestvéreim, mai tanításomat azzal zárom le, hogy aki nem igykeszik befogadni Krisztus tanításait, vagy épen megveti, az méltatlanná teszi magát az örök életre és a Biblia tanítása szerint alkalmatossá az örök gyötrelemre. Gondolkozzatok rajta. *Csongvay Dénesné.*

Nagyajta ünnepe. E hó 19-én lélekemelő ünnepély színhelye volt ismét a háromszékmegyei Nagyajta község. E napon tartotta évi rendes közgyűlését a háromszéki unitárius egyházkör. A közgyűlésre felvonultak a háromszéki és brassói unitárius élet reprezentánsai és az egyházkör ügyei iránt érdeklődő nagyszámú vendégsereg úgy a közelből, mint a távolból, valamint felekezeti különbség nélkül a község apraja, nagyja. Ezt az alkalmat használta fel az unitárius egyházközség arra, hogy meg-

ünnepelje az egyházközség fáradhatatlan munkásságú gondnokának 20 éves, hűséges pontosságú pénztárnokának 25 éves jubileumát.

Az ünnepélyt d. e. fél 12 órakor kezdődő, az egyházkör hivatalos közgyűlését bezáró istentisztelet vezette be, melyen Kovács Lajos brassói lelkész mondott mély gondolatokban gazdag alkalmi beszédet, méltatva a tisztüket példás hűséggel betöltő vezetők érdemeit. Az istentisztelet áhitatát nagyban emelte a Dávid Ferenc Unitárius Nőkszövetsége dalkarának, valamint e nőszövetség és a Polgári Dalkör tagjaiból alakított vegyes karnak művészi készséggel előadott két énekszáma.

Az istentisztelet után következett az egyházközségnek a díszközgyűlése, melyet dr. Lőrinczy István főgondnok nyitott meg, vázolva az ünnepély célját, valamint ama munka érdemeit, melyet e két egyszerű ember, Toók Mózes gondnok és Darkó Lajos pénztárnok csodás székely faji energiája és egyházszeretete végzett 2 illetve 2 és fél évtizeden keresztül.

Az elnöki megnyitót az üdvözlések sora követte, élen az egyházi főhatóság és a püspök úr őméltósága üdvözlő levelével. Az egyházkör vezetősége nevében Végh Benjámin esperes üdvözölte az ünnepelteket. Az egyházközség részéről Taar Géza, nagyajta prófétalelkű unitárius papja sorolta fel részletesen azt a munkát, azt a hősies erőfeszítést, mellyel a háború vihara által megtépett, az agrárreform által birtokaitól megfosztott egyházközségnek a romokból való új életre keltésével vezető és példás készséget mutató egyházközséggé emelték a nagyajtai egyházközséget. Könnyeket fakasztó beszédében egy új történelem csinálás mozzanatai elevenülnek meg a hallgatóság lelki szemei előtt: Templomjavítás, harangbeszerzés, orgonának a rendbehozatala, iskolaszervezés, iskolai telek vásárlása, iskola felépítése, majd kibővítése, ifj. otthon létesítése, nőkszövetség és ifj. egylet alakítása és munkába indítása, mihez minden kézben csákány, a lélekben akarat, a szívben kifogyhatatlan szeretet lángja kellett.

Majd ifj. Darkó Lajos szavalta el Vári Domokosnak erre az alkalomra írott gyönyörű költeményét: „Az akarat győzelmé"-t, melyben a gondnok érdemei voltak művészi formában megörökítve. Utána Zoltán Gábor kebli tanácsos adta elő Vári Domokosnak ugyancsak erre az alkalomra írott „A hű sáfár" c. versét, melyből a pénztáros erényei csillantak gyémánttűzben a hallgatóság lelki szemei elé. Az iskola nevében Gazdag Miklós igazgató tanító font babért az ünnepeltek homloka köré. A helyi Dávid Ferenc Unitárius Nőkszövetsége nevében Taar Gézáné tiszt. Asszony üdvözölte őket kedves keresetlen asszonyi szavakkal. A Dávid Ferenc Egylet Ifj. köre részéről Fekete Lajos ürmösi lelkész alkalmi költeményében, ifj. Bartha Lajos elnök mondott meleg hangú köszönetet. A nem is álmodott ily nagymérvű ünnepeltetést megilletődve, egyszerű szavakkal köszönték meg az ünnepeltek.

Bezáró beszédében dr. Lőrinczy István főgondnok adott át mindkettőjüknek egy-egy szép bőrkötésű emlékkönyvet, mely-

ben az ünnepély minden mozzanata, az elhangzott beszédek, énekek és üdvözletek voltak sorrend szerint megörökítve, mit a helyi Polgári dalkör művészi éneke előzött meg.

A díszközgyűlést mintegy 120 terítékes közebéd követte a Nőkszövetsége előállításában az iskolában, hol számos felköszöntő hangzott el, hogy még ez által is feledhetetlenné tegye ezt a kedves és amúgy is el nem halványuló emlékezetű ünnepet.

Beszédes bizonyság volt ez az ünnep a székely lélek csodás teremtő ereje a székely szív még meg nem fertőzött egyházszeretete mellett, melyhez hasonlót bár minél többet adna népünknek a Mindenható. Akkor nyugodtan vehetnők ajkainkra a hallhatatlan költő szavait: „Még nem fajult el a székely vér, minden kis csepje drága gyöngyöt ér."

Unitárius nap Nagyenyeden. A kolozsdobokai unitárius egyházkör ez évi közgyűlését a nagyenyedi unitárius egyházközségben tartotta meg július 16-án, vasárnap Ürmösi Károly esperes-lelkész és dr. Abrudbányay Ede köri felügyelő gondnok vezetésével. A közgyűlés délelőtt fél tíz órakor kezdődött s azt dr. Abrudbányay Ede köri felügyelő gondnok nyitotta meg. Fülöp Elemér imája után Ürmösi Károly esperes tartotta meg beszámolóját a kör mult évi munkájáról, kiterjeszkedve a szórványok és az egyes bizottságok működésére is. A fontosabb egyházi ügyek letárgyalása után ünnepi istentisztelet volt, amelyen Ürmösi József püspöki titkár tartott alkalmi imát és az egész templomi hallgatóság figyelmét lekötő, irányt mutató egyházi beszédet János 14. r. 6. v. alapján. Ürmösi Károly esperes üdvözölte a nagyenyedi hiveket. A választások során jegyzőnek Barabás Miklós nagyenyedi lelkészt, a nevelésügyi bizottság elnökének pedig Ürmösi Jenő tanárt választották meg. Délután 5 órakor a Dávid Ferenc Egylet tartott műsoros délutánt, melyen dr. Abrudbányay Ede orsz. központi egylet elnöke tartalmas megnyitó beszédében az Egylet társadalmi célú kitüzéseit és törekvéseit mutatta ki. S. Nagy László író és szerkesztő az unitárius fejedelem, Székely Mózes ifjú életéből mutatott be egy megkapó és érdekes részletet — egy most készülő nagyobb munkájából — jellemzően ecsetelve az akkori idők és ifjak mozgalmát. Értékes és sokat igérő munka. Ürmösi Magdus az ismert és kedvelt énekművésznő előnyösen mutatkozott be itt is kellemes, tisztacsengésű hangjával Wohlfarth Lőrinc karnagy harmonium kisérete mellett. Igen kedvesen és mély átérzéssel szavaltak Nagy Margitka kisasszony és Nagy Zoltán papnövendék, végül dr. Szentiványi Árpád záróbeszédet mondott.

Felgyúltak a villanyok a székelyudvarhelyi unitárius templomban. Szomorú, megpróbáló életünk beborult egén egy fényes örömsugár, egy boldogító szent örömünnep volt a számunkra julius 14-ke, amikor próbavilágításra felgyúltak a villanyok a székelyudvarhelyi unitárius templomban. A hófehér templom újra meszelve, szószék és Úrasztala új csipketerítőkkel ellátva, a nemes egyszerűséggel tervezett fehér villanylámpáktól pazarul megvilágítva, valóban szíveket, lelkeket gyönyörköd-

tető látvány volt. Lelkünket hálaadó imádságos érzés járta át, meghatódva mosolyogtunk és könnyeztünk egyszerre, hogy végre megsegített az Isten arra is, hogy a mai nyomoruságos időben ilyen lelki örömben legyen részünk. Megértük azt, hogy a mi gyönyörű templomunk, a *világosság* temploma pazar villanyfényben ússzék. És ott volt az arcokon a kérdés: hogyan, miből lett, hogy lehetett ezt megcsinálni a mai világban, mikor élni is alig tudunk? Egyszerre szívünket melegség öntötte el, mert megértettük, hogy a *szeretet* munkája volt. Áldozatos szívek, buzgó lelkek ajándéka. Oh, a szeretet csodákat tud művelni, a szeretet a semmiből is teremteni képes. A bevezetés költségeit a Nőkszövetsége fedezte, a villanylámpák közadakozásból létesültek. Egyik is, másik is egy-egy villanylámpa árát vállalta s így világította meg a szeretet villanyfénnyel a mi drága kis templomuunkat.

Boldog büszkesége ez a templom a székelyudvarhelyi unitáriusoknak s méltán lehet is, mert ezt a hitbuzgóság, szent vallásunkhoz való szeretet és ragaszkodás építtette, szépítette és gondozta, hogy a Bazilika-stilben épült, szép, modern templom az idővel haladva fejlődjön és épüljön tovább. Most hála Istennek, van villanyunk, két hatalmas fűtőtest melegíti télen s így nemcsak istentiszteleteinket tartjuk ott, hanem templomi ünnepélyeinket és nagyobbszabású vallásos estélyeinket is. Szóval haladva az idővel, gondozva és fejlődve ér el az első jubileumhoz. Mert dupla ünnepre készül a székelyudvarhelyi unitárius egyház, ünnepre készül a templom. Szeptember 3-án szándékozunk megtartani a templomunk 25 éves és egyházközségünknek — mint filia — megalakulásának 60 éves évfordulóját.

Boldog, szép időben épült ez ifjú templom. Városunk és megyénk vezetőemberei közül többen voltak akkor unitáriusok, akiknek a templom ügye szívén feküdt. S milyen sokat élt át 25 év alatt, mennyire megváltozott minden körülötte. Világháború a maga borzalmaival, trónok összeomlása, országhatárok megváltoztatása, repatriálások, új emberek ... De a templom áll szépen, épen, felfrissülve, megújulva és ma is azt a célt szolgálja, amit akkor, ami homlokzatán is olvasható: „Az egy Isten tiszteletére!"

Nincsen az az öröm azonban, amelyikbe a fájdalomnak egy cseppje ne vegyülne. Azt szerettük volna, hogy kívül is megmeszeltessük templomunkat a nevezetes évfordulóra, sajnos, azonban nem lehetett, mert egyházközségünk ujonnan vásárolt temetőkertje, annak bekerítése, befásítása és rendbetétele tetemes költségbe kerül; de megvan legalább az a boldog érzésünk, hogy a székelyudvarhelyi unitáriusok halottai, unitárius temetőben pihenhetnek és reményünk van arra is, hogy templomunk iránt érzett szeretetünk a közeljövőben kívül is föl fogja frissíttetni azt is.

Méltó fénnyel akarjuk megünnepelni a 25 éves évfordulót. Igéretet kaptunk szeretet Főpásztorunktól és több vezetőemberünktől és asszonyunktól a központból, akik megjelenésükkel és szerepléseikkel az ünnepély fényét fogják emelni és ez alka-

lommal gyújtjuk fel először nyilvánosan, este, egy templomi ünnepély keretében a villanyokat.

Szeretett templomunk, világosságnak temploma! áraszd magad körül beláthatatlan időkig hitünknek világosságát, igazságait, hogy évek hosszú során át megnépesedve, megsokasodva, mindig buzgó hívek serege gyülekezhessék fehér falaid közé: „Az egy Isten tiszteletére!“ *Sigmondné Mátyás Piroska.*

Emlékbeszéd

Fehér Sándor nagyszebeni főmozdonyvezető sirjánál, a kolozsvári temetőben.

Tartotta: *Tővissy Lőrinc* vonatvezető.

Gyászoló gyülekezet! Keresztény Testvéreim!

Ime a halál diadalt aratott az élet felett, és azzal gyászt, bánatot, szomorúságot, özvegyet és árvát hagyott hátra. Mi, az elhunytnak pályatársai, itten állunk e néma birodalomban, az ember földi életének határánál, de nem birjuk megállani, bánatunkat. nem birnánk elviselni, hogy fájdalmainknak szavakban is kifejezést ne adjunk, hogy tőlünk való eltávozásodnak jeléül egy utolsó istenhozzádot ne mondjunk, hogy könnyebb legyen pihenésed a földnek méhében. Hiszen, csak mi tudjuk, hogy idáig a te életed csupán kálvária volt, hiszen nem is éltél a te családod körében, mert hosszú 25 éven keresztül a családodnál csak mint vendég, csak mint működvelő jelentél meg s így nem is tudhattad, hogy mi a családi öröm. Pedig ebben a pillanatban hét gyermeked sirat, hét gyermekednek voltál a kenyérkeresője, akik közül egyik Amerikában, a másik Magyarországon van, s akik e pillanatban nem is tudják, hogy kit veszítettek el, kit sirat édesanyjuk és öt nővérük a kolozsvári temetőben. Nekünk is fáj a megválás, fáj mert erős törzs voltál mi köztünk, ahol te mindig a „szárnyas kerék“, kenyéradónk lobogóján magasan, éberséggel, önfeláldozással hordoztad, mert tudtad, hogy szorgalmas munkássággal lehet csak fenntartani a családi exisztenciát. És ez a törzs derékban kettétört, Fehér Sándor mozdonyvezető nincs már többé köztünk. Téged már hiába várnak szeretteid, hiába várunk mi pályatársaid, hogy megjelenj mi köztünk, mert te földi jelre, emberi szóra többé nem hallgatsz, előtted már minden elvégeztetett.

Belenyugszunk, mert bele „kell“ nyugodnunk abba a szomorú tudatba, hogy te nem vagy többé köztünk. Isten akarata ez, és ez igazságos is, mert itten nincs különbség koldus és magnás, szolga és gazda, rang és ragnélküli, ilyen vagy olyan nemzetiségű között, itt az igazi egyenlőség és testvériség hona van, itt nincsen irigység, mert itt az Isten szeretete őrködik az elhunytak álma felett s az Isten minden embert egyenlően szeret.

Nem is zugolódunk halálod miatt, hiszen mi is a sorsnak csupán játéklabdái vagyunk, ma te hagysz itt minket, holnap vagy holnapután meg mi megyünk hozzád. Előtted a rejtély meg van fejtve, előtted a nagy titok zára felnyilt, téged már nem bánt senki, neked már nem fáj semmi, mert te örökalvóként már csak

aludni fogsz, pihenni, de nem lesznek többé soha álmaid. Minket még a földhöz köt az élet, mi még küzdünk, munkálkodunk a mindennapi kenyérért, hogy aztán fáradtságainknak, hűséggel betöltött hivatásunknak mi lesz a jutalma, azt csak az Isten tudja. Talán egy érdempénz, egy kitüntető érem, vagy pedig sirhalmunk felett egy egyszerű fakereszt.

Megboldogult kedves pályatársam ezeket sirod felett elmondani küldettem ki Nagyszebenből, a déli Kárpátok lábaitól, hol együtt tettünk nehéz szolgálatot hosszú éveken keresztül és azért, hogy koszorút helyezzek a te sirodra és megbizásból egy pár göröngyöt vessek szeretetünk jeléül koporsódra.

Jöttem, hogy fájó búcsúját tolmácsoljam Nuțu Juon Cfr. inspektornak, szeretett állomásfőnökünknek, Kopacsik Ferenc vezénylő és oktató tisztünknek és az egész hivatalnoki karnak. Búcsúznak továbbá tőled én általam az összes vonatvezetők, kalauzok, fékezők egyen-egyen és összesen. Végül általam búcsúzik szeretett barátod, Prax Alajos és neje, László József és neje, kik szintén megbiztak, hogy koszorút helyezzek sirodra.

Most pedig, kedves barátom, én is búcsúzok tőled, te, aki életedben oly sokat fáradtál, nyugodj békében, tieid és pályatársaid szeretete őrködik feletted, Isten veled, Isten velünk! Úgy legyen!

Főtiszt. Dr. Boros György püspök úr július 5-től e hó végéig karlsbadi fürdőn pihent. Mire folyóiratunk megjelent, Istennek hála jó egészségben, kipihenve hazaérkezett s átvette a hivatal vezetését.

Ritka érettségi találkozás a kolozsvári unitárius kollégiumban. A szokásos 10—20—30 éves érettségi találkozóktól egészen elütő, különleges és érdekes találkozója volt f. évi július 2-án azoknak, kik 61 évvel ezelőtt 1872-ben tettek érettségit. Ötön vannak életben: Dr. Kiss Mór nyug. egyetemi tanár, Árkossy Béla nyug. bányatanácsos, Dombi János homoródszentmártoni, Sándor Gergely kénosi és Fülöp Mózes kidei nyug. lelkészek. Ez utóbbi kivételével megjelentek a kedves baráti találkozón, melyet dr. Kiss Mór nemcsak rendezett, hanem az igazi meleg baráti, családi gondosság szeretetével töltött be. Részvettek az istentiszteleten s azután tisztelegtek dr. Boros György püspök úrnál és a kollegiumi igazgatónál. Megható látvány volt, a mint a 4 öreg diák testvéri szeretettel támogatta egymást. Ha az isteni gondviselés életüknek kedvez, négy év mulva szeretnének találkozni! Isten segélye meg öreg barátainkat.

Dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár július 20-án kezdte meg négy heti szabadságát.

Dr. Wilbur Mors Earl amerikai unitárius professzor, ki az Unitárius Egyház Története megirása végett előbb Lengyelországban, majd itt nálunk a kollégiumi könyvtárban folytatott két hónapi tanulmányt, ugyanezen célból július 5-én Hollandiába utazott.

Dr. Varga Béla egyh. főjegyző augusztus 1-én kezdi meg szabadságát.

Lelkészi jubileumra készül a budapesti unitárius egyházközség; f. évi október 8-án akarja megünnepelni szeretett és nagyrabecsült papja, Józan Miklós esperes-lelkész és püspöki vikárius lelkipásztori szolgálatának 40 éves évfordulóját. A mindenható Isten segedelmét kívánjuk a jubileumi ünnep sikeréhez, mert érdemes apostoli lelkű és munkásságú lelkésztársunkat ér a méltó ünnepeltetés!

Aranylakodalom. Június 4-én szükebb családi körben ünnepelték Győrfi István ny. tanító, unitárius énekvezér és neje Baczó Berta házasságuknak 50 éves évfordulóját. Ez az ötven év sok örömet, sok megpróbáltatást hozott számukra, de ők hivek maradtak egymás szeretetében, a hivatás betöltésében, az Istentől reájok bizottak gondozásában. A kedves családi ünnep alkalmával az udvarhelyi egyházközség vezetősége s tagjai közül is többen köszöntötték Győrfi Istvánt és nejét. Kívánva, hogy Isten tartsa meg még sokáig egymás és övéik boldogítására, egyházunknak is javára.

Esküvő. Kádár Lajos nagyszebeni lelkészünk július hó 1-én tartotta esküvőjét Hóry Annus úrhölggyel, Hóry Sándor ladamosi állomásfőnök bájos leányával. Az egyházi szertartás az evangelikus Szent János templomban történt, ahol az unitárius istentiszteletek is jelenleg tartatnak. A templom zsufolásig megtelt közönséggel. Az egyházi szertartást dr. Varga Béla főjegyző végezte. Este a hivek kívánságára társasvacsora volt egy kerthelyiségben, amelyet az Untiárius Nőszövetsége özv. Bencze Jánosné és Ilyés Józsefné vezetése mellett rendezett és amelyen mintegy 200-an jelentek meg s elárasztották virágokkal és szeretetükkel az ifjú lelkészpárt. Sok szerencsét és örömet kívánunk.

Unitárius Naptár kiadását az 1934. évre is tervezi a Dávid Ferenc Egylet, ha megfelelő számú példányra a körlevélben írt határidőig a jelentkezések beérkeznek. Az 1933. évi naptárunk általános kedveltségnek és kelendőségnek örvendett, sőt mintegy 500 példány tulrendelés is volt, melynek sajnos nem tudtunk eleget tenni. Csak az előjegyzett szám arányában nyomathatunk, ezért ajánlatos a megrendelés.

Az I—II. elemi osztály vallástani tankönyve. Évek óta panasz tárgyát képezi a hiány e téren. Most értesítjük lelkész afiait, hogy az E. K. Tanács Régeni Áron: Szív és lélek című vezér- és tankönyvét kinyomattta, a jövő 1933—34 tanévre megjelenik, de nem a gyermekek kezébe adandó tankönyv lesz, hanem a vallástanító részére vezérkönyv- és tankönyv, úgy mint azt a modern paedagogiai elvek ma megkívánják.

A székelykereszturi női gazdasági tanfolyam, mint értesülünk, a várakozáson felüli érdeklődést váltott ki, 55 rendes és 8 rendkivüli hallgató jelentkezett. A tanfolyam megnyitása ünnepélyes keretek között f. évi július 30-án fog történni, amelyen az Unitárius Nőszövetség megbizásából dr. Gyergyay Árpádné alelnöknő fog a tanfolyam jelentőségéről előadást tartani. A tanfolyam négy hétig fog tartani. Előadók lesznek: Dr. Nagy Endre igazgató, dr. Dőri Béláné, Lőrinczy László.

A marosvásárhelyi Szanatorium. E helyen is közöljük lelkésztanár-tanító afiaival, hogy a marosvásárhelyi Szanatórium Rt. a tulajdonában levő szantóriumot f. évi július elsejével dr. Czakó Józsefnek bérbe adta. Ez a változás nem érinti az egyházi betegek helyzetét, amennyiben az egyház és a szanatórium Rt. között fennálló ágyalapítványi szerződés szerint a bérlő is kötelezte magát, hogy az egyház által beutalt lelkészeket, tanárokat, tanítókat és azok családtagjait (feleség és saját eltartásban élő kiskoru törvényes gyermek) ingyenesen orvosi viszgálatban részesíti, azok kezelését és szükség esetén a műtéteket elvégzi vagy elvégezteti. A beutaló jegyeket 21 napra Halmágyi János marosközi esperes állítja ki és indokolt esetekben további 21 napra adhat beutalást. Ápolási díjban a szanatóriumnak a mindenkori III. oszt. ápolási díjak egyharmada fizetendő. Amennyiben valamelyik egyházi beteg a II., illetve I. osztályt óhajtaná igénybe venni, ez esetben köteles lesz az igénybe vett II., illetve I. osztályú ápolás mindenkori díjának 50 százalékát fizetni. Az egyházi betegek a felhasznált gyógy- és kötszerekért a gyógyszertári árat és a gyógykezeléssel felmerült egyéb díjaknál (műtőhasználat, röntgen, quarz, diatermia, gyógyfürdők, gyógygépek stb.) az érvényben levő díjak 50 százalékát tartoznak fizetni. A szanatórium bérlője dr. Czakó József szerződésileg is kötelezte magát, hogy azokat az erkölcsi célokat, amelyekért a szanatórium létesült, ezentul is szem előtt fogja tartani, így tehát mindazoknak, akik gyógykezelésre szorulnak, ajánljuk továbbra is ezt az intézményt figyelmébe, mint olyant, amelyben egyházunk munkásai gondos kezelést és mérsékelt árakat kapnak. Kolozsvár, 1933. július 22. *Dr. Boros György*, püspök.

Tájékoztató. A cluji-kolozsvári unitárius kollégium főgimnáziumába az 1933—34. isk. évre beiratkozhatik minden magyar anyanyelvű tanuló valláskülönbség nélkül. Nem magyar anyanyelvű tanulók felvételéhez miniszteri engedély szükséges. Az ez iránt való kérvények a közoktatásügyi miniszteriumhoz címezve f. év augusztus 15-ig nyujtandók be az igazgatóhoz. A magyar anyanyelvű tanulók augusztus 25—31. között iratkozhatnak be. Mivel az iskolai év szept. 15-én kezdődik, vidéki tanulók szept. 13-ig iratkozhatnak, hogy a kétszeres utiköltségtől megkiméltessenek. Az I. gimn. osztályba iratkozók szept. 1-én legalább 9 és fél, legfennebb 13 és fél évesek kell, hogy legyenek. Az I. osztályba felvételi vizsgálat alapján lehet biratkozni. A felvételi vizsgálat ideje szept. 13-a. A vizsgálat tágyai román nyelv és számtan. Előbbiből 15 sort írnak diktálás után a vizsgázók a 4. elemi osztályban tanult anyagból, szóbelin pedig olvasnak valamely tanult olvasmányból és kérdéseket kapnak az olvasmány tartalmára és az elemi iskolában tanult nyelvtanra vonatkozóan. A felvételi vizsga díja 50 L. A felvételi vizsgálatra való bocsátás iránti kéréseket aug. 30-ig kell beküldeni az igazgatósághoz a következő mellékletek kiséretében: 1. Osztálybizonyítvány az elemi iskola (legalább) 4. osztályáról. Felekezti iskolák bizonyítványára tanfelügyelői láttamozás szükséges. 2. Állami anyakönyvi kivonat. 3. Egyházi keresztlevél. 4. Állampolgársági bizonyítvány

(vagy annak hiteles másolata.) 5. Ujraoltási bizonyítvány. Ezek az okmányok nemcsak vizsgai, hanem beiratási okmányok is lesznek. A javító vizsgálatok ideje helybeli tanulók részére szept. 1—3, vidéki tanulók részére szept. 13—14. napjai. A felső tagozatba (V. oszt.) való felvételi vizsga ideje szept. 7—12. Fizetendő díjak a főgimnáziumban: 285 L. beiratási és évi 3000 L. iskolai díj. A kollégiumi épületben modern internátus (központi fütés, egyénenkénti fürdő, külön nappali és hálószobák) áll a főgimn. tanulók és főiskolai hallgatók rendelkezésére. Ugyanebben az épületben vannak az étkező helyiségek (konviktus) is. Fizetendő díjak az internátusban és konviktusban: Főgimnáziumi tanulók évi 1500, főiskolai hallgatók évi 2000 L. internátusi díjat fizetnek. Utóbbiak beiratási díja 285 L. A konviktusi díj havonta 700 L. Közeli vidékről való szegény tanulók, akik hazai csomagot könnyebben kaphatnak, vagy azok, akik rokonaiknál, tanítványaiknál valamelyes étkezési ellátást kaphatnak, lehetnek félkosztosok (ebéd, vagy reggeli-vacsora) s ebben az esetben a kosztdíjnak felét fizetik. A bankválság következtében konviktusi segélyalapjaink nem jövedelmeznek, azonban a bevárandó konviktusi díjak 25%-ját kedvezményekre fordítjuk, amely kedvezményeket jó magaviseletű, szorgalmas, jó tanuló szegény ifjak kapják. Ugyanilyen mértékű elengedések történtek a mult iskolai évben is. Az elengedett összeg a konviktusnál 230.000, az iskolai díjaknál 194.000 L-t tett ki. **Az Igazgatóság.**

Tájékoztató a Székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági iskolába beiratkozni szándékozó gazdaifjaknak. Az iskola célja sajátukon gazdálkodó kisgazdák nevelése s ezért csak olyan ifjak vehetők fel, akiknek vagy szülőiknek legalább 1 ha. (2 kat. hold) saját mezőgazd. ingatlanuk van, román állampolgárok, magyar anyanyelvüek, 14—30 évesek, egészségesek és legalább 4 elemi osztályt végeztek. Az iskolai év okt. 15-én kezdődik és az elméleti oktatás április 15-ig tart. A nyári félévet (IV. 15—X. 15) a tanulók gyakorlati gazd. munkákkal töltik, mely idő alatt szaktanáraik meglátogatják őket és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják el. Két ilyen év végzése után a tanulók végbizonyítványt kapnak, mely egyéves katonai szolgálat kedvezményére jogosít. A végbizonyítvány megszerzéséhez minden év tavaszán egy elméleti, és őszén egy gyakorlati vizsgát tesznek állami megbizott jelenlétében. A tanítás nyelve magyar, azon tárgyak kivételével, melyek minden iskolában az állam nyelvén adatnak elő. A tanterv felöleli az összes szaktárgyakat (növénytermelés, állattenyésztés, szőlészet, gyümölcsészet, méhészet, baromfitenyésztés, állatgyógyászat stb, melyeken kivül általános ismereti tárgyak. Állattan, növénytan, természettan, földmérés, történet, számtan, román és magyar nyelv stb.) taníttatnak. Az államnyelv társalgási órákon is taníttatik. Téli félév alatt az elméleti oktatás csak a délelőtti órákra szorítkozik. Minden délután különböző gazd. munkában való foglalkozás van. A tanulók csoportonként az iskola faragó-műhelyében is foglalkoznak, ahol a kerekes mesterségben kellő jártasságra tesznek szert. Az iskolába valláskülönbség nélkül felvett tanulók semminemű tandíjat nem

fizetnek. A bentlakásért a 6 hónapi időre körülbelől 660 lei (fa áraktól függ) bentlakási és fütési díj fizetendő. Bentkosztozók szintén hathónapi időre 2500 lei készpénz, 100 kg. búza, 30 kg. kukorica és 3 kg. zsir élelmezési díjat fizetnek. A termények pénzben is megválthatók. Benntlakó tanulók ágynemüt kötelesek magukkal hozni és fehérnemüjök mosatásáról gondoskodni. Benntlakó és kintkosztozó tanulók az iskolai évre 600 lei, kintlakó és benntkosztozó tanulók 300 lei tanteremfütési stb. díjat fizetnek. Fenntieken kivül minden tanuló évi 20 lei kórházi és gyógykezelési díjat fizet. Tankönyvek stb. beszerzésére évenkint mintegy 500 lei szükséges. Szegénysorsú, de jótanuló és jómagaviseletü tanulók számára több egész, fél és negyed ösztöndíjas hely van, amely benntlakás és élelmezés kedvezményéből áll. Elsőéves tanulók ösztöndíjat csak karácsonykor nyerhetnek addig előmenetelük szerint. Az addig esedékes díjak befizetendők, de azokat a nyert ösztöndíjak arányában visszakapják. Ösztöndíjas tanulók a nyári félévben az ösztöndíj mértékéig 1—4 heti időre berendeltetnek az iskola gazdaságában végzendő munkára, mely idő alatt ingyen ellátásban részesülnek. Ösztöndíjat nem élvezők nyári gazd. oktatásra 5—5 napi időre szintén berendelhetők Felvételért minden év szeptember 15-ig kell folyamodni az alábbi bizonyítványok csatolása mellett: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány (Iskolai értesítő nem jó.) 4. Vagyoni bizonyítvány, melyben a község előljárósága igazolja, hogy a tanuló szülei gazdálkodással foglalkoznak és hogy mennyi saját birtokuk van művelési ágak szerint. (Szántó, rét, legelő stb.) 5. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes. 6. Erkölcsi bizonyítvány úgy a tanuló mint szülőiről. (Egy okiratba is foglalható.) Beiratkozáskor minden szülő kötelezvényt ir alá arról, hogy fia taníttatási költségeit fedezi és az iskola utasításainak magát aláveti. Felvételnél tuljelentkezés esetén előnyben részesülnek 16—18 évesek és unitárius vallásuak. Felvételi kérvények a Székelyudvarhelyi Unitárius Téli Gazdasági Iskola Igazgatóságához Cristur. Jud. Odorheiu címzendők. *A Gazdasági Iskola Igazgatósága.*

Halálozás.

Özv. Gállfy Miklósné, sz. Biró Zsófia életének 77, özvegységének 17 évében, f. év július 5-én Mészkőn meghalt. Az elköltözött olyan belső emberi családádból származott, amely az idők folyamán egyházunknak sok derék munkást adott. Nagyapja Biró András unitárius lelkész volt, néhai Biró Elek és Biró Lajos lelkészek nagybátyja, illetőleg unokaöccse voltak az eltávozottnak. Utolsó kivánsága szerint a mészkői temetőben Pál jogszigorló fia mellett alussza örök álmát. Halálát fia, Gálffy Zsigmond kolozsvári kollégiumunk igazgató-tanára és családja gyászolja. Lelke találjon idvességet! A gyászolók Isten akaratán való megnyugvást és vigasztalást.

Kérelem. Egy nehéz sorsban élő bányász család kérését tolmácsolom, mikor a Szerkesztő Urat arra kérem, hogy két örökbe adandó unitárius gyerek érdekében az Unitárius Közlönyben egy kis hirdetést közzétenni sziveskedjék. Az egyik gyerek Rácz György (szül. 1922. január 12-én), a másik Rácz Erzsébet (szül. 1926. február 7-én.) A gyerekeket, akár együtt, akár külön-külön szeretnék örökbe adni olyan családhoz, ahol iskoláztatásukról s esetleg valami mesterség megtaníttatásáról örökbe fogadók vagy a gyerekeket nevelés végett egyszerűen magukhoz vevők, gondoskodnának. A családot a családapa 1926-ban elhagyta s azóta, bár csendőrség utján is köröztették, semmi hír sincs róla. A család a lehető legnagyobb szegénységben él s így nagy jótétemény volna a gyerekekre nézve, ha megfelelő helyre kerülhetnének. Az egyházközség is támogatta a családot, a gyerekeket karácsonykor ruhával látva el, de az egyre rosszabbodó viszonyok közt ma már ez is igen nehéz dolog. Készséggel közöljük és kérjük olvasóinkat munkáljanak közre elhelyezésük érdekében. Lupény, 1933. július 10. Kiváló tisztelettel: **Lőrinczy Géza** h. lelkész.

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY ELŐFIZETÉSI DIJA TÁRGYÁBAN. Miután a Dávid Ferenc Egylet közgyűlése, az Unitárius Közlöny előfizetési díját, a nem egyleti tagok részére, 1933. július 1-től évi 36 leiben állapította meg. Bármilyen sulyos gazdasági helyzetben élünk, azért lelki-szellemi táplálékra szükség van és erre is áldozni kell. 3 lei havi hozzájárulást kérünk az Unitárius családoktól. Ezért az összegért küldjük havonként az Unitárius Közlönyt, mely már 43-ik éve terjeszti az unitárius vallásos érzést és gondolatot s hűséges barátja az unitárius családoknak. Felkérjük lelkész afiait, a Nőegyletek vezetőit, hogy a presbiterek vagy más lelkes egyházi tagok közül erre alkalmas embert bizzanak meg előfizetők gyűjtésével, ki szedje be a pénzt is és lelkész afia küldje be az Egylet pénztárába. 6 előfizető gyűjtése és elszámolása után a gyűjtőnek ingyen küldjük abban az évben az Unitárius Közlönyt.

Alapitói dij 1000 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Minden kézirat Urmösi József címére küldendő, Cluj-Kolozsvár, Unitárius kollégium.

Előfizetési ár: Egész évre nem egyleti tagoknak 36 L. Akik a 60 Leit egy összegben előre befizetik, kapják a lapot, a Dávid Ferenc Egylet rendes tagjainak tekintetnek, s egyleti jogaikat gyakorolhatják, Örökös alapitódij 1000 L. Magyarországi előfizetés 90 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztároshoz küldendő.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj-Kolozsvár. 18567